

Deveta redna konvencija
S. N. P. J.

THE MAY 29

UČENSKA delavske vesti

KDO VZDRŽU-
JE MILICO
NA JUGU?

Konec rajonske stav-
ke v Elizabethtonu

DRŽAVNA FEDE-
RACIJA POMAGA
STAVKARJEM

Fordova suhaška dikta-
tura odrekla v Evropi

Zapisnik petnajste konvenčne seje

PETNAJSTA SEJA

dne 21. maja popoldne.

Predsednik Cainkar otvori sejo ob eni popoldne.

Zapisnik trinajste seje čitan in sprejet s popravkom.

Nadaljuje se razprava o pravilih, iz katerih čita brat Vider. V XXIII. členu je 2. točka spremenjena toliko, da določa 21c namesto 18c prispevkov v upravni sklad za članice, ki so zavarovane samo za posmrtnino.

Točka 3. istega člena sprejeta po starem, k 4. točki pa govori delegat od št. 403 glede datuma za zadnji dan poravnania asesmenta, ako pade 25. dan na nedeljo. Točka je sprejeta. Delegat od št. 204 pravi, da bi moral kot datum za odposlanje asesmenta biti bolj določen: upoštevan naj bi bil mogoče dan poštnega pečata. Točka 5. istega člena sprejeta po starem. V 6. točki je sprejet dodatek, da se sklep radi izrednega asesmenta objavi dvakrat v glasilu. Glede lestvice odbor ne priporoča nobene spremembe. Delegat od št. 38 Mausar predloži ta-le načrt: "Ker ima jednota 8 procentov več rezerve kot zahteva državni zakon (to je 108% namesto 100%) in ker je lestvica za posmrtninski sklad nekoliko višja kot ista lestvica pri National Fraternal Congressu," kajti ob času, ko se je SNPJ združila s SDPZ, je bil asesment posmrtninskega sklada zvišan za eno leto, tako da je 18 let star prosilec moral plačevati po lestvici za 19. leto starosti N. F. C. lestvice, zato priporočam delegaciji, da uredi lestvico zopet po oni National Fraternal Congressu. Tako bi se asesment znižal od 2c do 8c. Lahko bi upoštevali tudi poročila odborov in dobitek v posmrtninskem skladu bi porabili za druge potrebne sklade. Apeliram, da med predlog podpisate."

Na predlog pojasni brat Cainkar, da je namen dober, ali jednotin aktuar je preračunal, da je umrljivost zelo narasla. Mogoče bo kmalu le 5 ali 6 in ne 8% čez mero. Bolje bi bilo počakati, kaj se pokaže v teku naslednjih osem let. Umrljivost članstva je strahno velika, zato bi ne bilo priporočljivo sedaj zniževati lestvico. Od brata Mausarja želi, da bi predlog umaknil.

Delegat od št. 218 opozori odbor za pravila, naj črta iz lestvice letnice nad 50, da bo v soglasju s prejšnjimi določili. Delegata od št. 518 vprašujeta glede solventnosti. Po pojasnilu brata Cainkarja brat Rimac priporoča, da ostane lestvica kot je bila. Točka je potrjena kot jo je predložil odbor.

Na 6. strani sprememb k starim pravilom, členu XXIV. je 1. točka sprejeta po starem. Pri 2. točki delegat od št. 86 pravi, kako težka je valed te točke agitacija pri društvih. Delegacija je proti debati o točki. Delegat od št. 79 pravi, da je točka rak-rana za društva. Posebno je škodljiva radi mladih članov, ki dobijo le pičlo podporo, ako zbole. Če je konvencija ne spremeniti, bo težko dobiti mlade člane. Društvo je delegatu Crnichu naročilo, da predlaga popravek. Točka je sicer že sprejeta in delegacija je proti nadaljnjemu razpravljanju, dočim brat Vidrih ugovarja: "Da! Je sprejeta, toda kaj počem doma članstvu, ako ne napravimo olajšave? Nekaj moramo storiti za mladino, posebno za take na pr., ki so pobiti." Brat Medvešek se tudi strinja, da bi vzeli kakšen četrto ur za razpravo o tej važni točki. Delegat Vodovnik od št. 110 predlaga, da bi šli s točko naprej. Delegat od št. 304 ugovarja, da je bila točka sprejeta kar v naglici in je vse šlo kot "steam roller." Brat Spaček od št. 408 predlaga debato. S predlogom za dodatek k že sprejeti točki se oglasi brat Terčelj, to je da se mladim, ki prestopijo iz mladinskega oddelka, prizna 4 letno članstvo. Prebitek v skladu mladinskega oddelka bi te izdatke lahko kril. Delegat od št. 225 predlaga, naj bi se določilo tako, če je član v mladinskem oddelku pred 12. letom. Delegat Vodovnik od št. 110 predlaga, da bi vsem, ki pridejo iz mladinskega oddelka, vsoto prenesli v sklad za odrasle. K temu govorita tudi delegat od št. 234 in 200. Sleđnji pravi, da je po dal resolucijo, po kateri bi bil upravičen do toliko več tisti, ki je bil deset let član v mladinskem oddelku. Delegatu od št. 85 je društvo naložilo, da predlaga, da je član deležen podpore dalj časa. Delegat od št. 9 priporoča več enakopravnosti v tem oziru. Če je olajšava, mora veljati za vse. Namesto da je član upravičen do 30 dni podpore, pa naj bi določili 60. K temu govori brat Novák, ki naglašja, da novi člani ne prejmejo samo za 30 dni podpore. Toliko časa dobivajo le polno podporo, potem pa polovično. Lestvica kot obstoji sedaj, je sestavljena na podlagi izkušenj. Če bomo kaj spremenjili, bomo s tem povišali asesment ali pa imeli naklade. Povdarja, naj bi upoštevali, kaj je priporočil odbor. Delegat od št. 284 ugovarja, zakaj bi vedno naglašali samo olajšave za mladino. Kaj pa s starimi člani? Olajšavo je dati vsem ali pa nikomur. Društvo mu je naročilo, naj glede poskodnih naroči sprejem dobe 90 dni.

Vprašanja so stavišena od delegatov št. 289 in 298. Delegat Spaček od št. 408 predlaga, da se sedajna lestvica popolnoma ovzrže in se podpora izplačuje kot pred splošnim glasovanjem. Tako mu je naročilo članstvo, ki vidi v tem zboljšanje za agitacijo. Če se izdajo tisočaki nagrade za pridobivanje članstva, naj bi raje v tem pogledu določili spremembo. Ko bratu Spačku zborna kličje, da je iz reda, očita konvenciji, da ne upošteva volje posameznikov, ki se redkokdaj oglase, a še takrat skoro ne smejo govoriti. Brat Terčelj ponovi svoj predlog za dodatek, ki je na glasovanju sprejet.

S tem je izčrpan rezultat dela odbora za pravila. Na vrsto pride poročilo odbora za prošnje in pritožbe, za katerega čita zaključke brat Lotrich. Vse naslednje razsodbe konvencija potrdi.

Bratu Kochu, članu društva št. 271, se izplača bolniška podpora za deset dni, to je \$30, za pet dni bolniške podpore se pa kaznuje.

Zadeva brata Kurnika, člana društva št. 304, proti Jos. Li-pošku, se briše iz sodnijskega koledarja, ker prizivna stranka ni več član S. N. P. J.

Zadeva brata Johna Gasparicha se prepusti glavnemu uprav-nemu odboru za ureditev.

Bratu George Jelichu, članu društva št. 323, je odobrena vsota \$25 iz sklada izrednih podpor.

(Daje na 2. strani.)

Učenska delavske vesti

Organiziranje delavcev v slaščičarnah. — Stavka avtnih ple-skarjev. — Postreški pazijo na mahinacije Pullman druž-be.

Chicago. — Bakery & Con-fectionery Workers unija je pred kratkim organizirala prvo lokalno postojanko delavcev, ki so uslužbeni pri Belmont Ice Cream Co. Delavci bodo sedaj delali osem ur dnevno in šest dni na teden. Zvišala se jim je tudi meza. Prej so morali delati deset ur na dan in sedem dni v tednu. Strokovne unije v tem mestu so podale izjavo, da bodo podpirale to tvrdko in na-ročale od nje sladoled za svoje piknike in druge prireditve.

Organizirani farmarji so se pridružili tiskarjem v boju proti Sears-Roebuck Co., ki je dala svoj katalog v tisk neunijski tvrdki. Farmarska unija v Woodworthu, Ill., je obdržala javen shod, na katerem so se izrekli proti akciji družbe in jo obvestili, da ne bodo naročili stvari od nje, ker se je pokazala, da je sovražnica organizirane-ga delavstva.

Postreški v Pullmanovih vo-zovih, ki so organizirani v A-meriški delavski federaciji, opa-žujejo početje družbe, ki se pri-pravlja na znižanje mezde. Me-sečna meza postreščka je sedaj \$72 za 400 ur dela. Unija po-streškov bo zahtevala, ko pote-če pogodba, zvišanje mezde in skrajšanje delovnih ur.

Organizirani avtni plekarji so zastavkali pri Moran Wheel Co. Zgledi kažejo, da bodo ple-skarji izvajovali svoje zahteve za višjo mezo. Članstvo ple-skarake unije se je v zadnjem času pomnožilo za več sto čla-nov.

Predloga za skrajšanje delovnika poražena

Grover Bordens je pobijal pred-loga v legislaturi.

Springfield, Ill. — Illinoiska nižja zbornica je s šestnajstimi glasovi večine porazila predloga, da se skrajša delovnik za ženske v industriji na osem ur.

Proti predlogi je najbolj o-stro nastopil poslanec Grover Bordens iz East St. Louisa, znan korporacijski odvetnik, kate-remu se je posrečilo pridobiti večino zbornice, da je glasovala proti predlogi. Njegov glavni argument je bil, da bi predlo-ga, ako bi bila sprejeta, poglala industrijo iz države in bi kra-tila tudi pravice delavk, ki žele delati več kot osem ur na dan.

Dr. Sunjatsen prepeljan v nov grob.

Peking, 27. maja. — Truplo dr. Sunjatsena, očeta kitajske revolucije in prvega predsednika kitajske republike, je bilo več-raj med velikimi svečanstvi od-peljano iz Pekinga v Nanking, kjer bo položeno v velikanski mavzolej, ki je stal tri milijone dolarjev.

Angleški poslanik se odreče pijači.

Washington, D. C. — Sir Es-me Howard, angleški poslanik in starosta diplomatskega zbo-ra v Washingtonu, je pisal dr-žavnemu tajniku Stimsonu, da on prostovoljno ustavi uvažanje opojne pijače v svoje po-slaništvo, če tudi drugi poslani-ki pristanejo na ta korak.

Spet potres v Turčiji; 64 mrtvih.

Pariz, 27. maja. — Iz Ango-re poročajo o novem in silnem potresu, ki je bil v soboto v o-kolici Sivasa. Kolikor je doslej znano, je bilo 64 oseb ubitih, 72 ranjenih in 1357 hiš je bilo po-rušenih. Okrog 70 vasi je pri-zadetih.

KDO VZDRŽU- JE MILICO NA JUGU?

Obpravna proti stavkarjem. — Brutalno postopanje stav-kokazov.

Elizabethton, Tenn. — "Ali so rajonski magnati najeli milico in vzdržujejo oboroženo silo v stavkovnem okrožju, da ukloni in zasuknji ljudstvo te države? To je stvar, katere se mora u-gotoviti," je dejal Paul Devine, odvetnik stavkarjev, pred sod-nikom v poslopju, okrajnega so-dišča za Carter okraj, ko se je vršila obravnava proti šesde-setim stavkarjem, ki so bili are-tirani in prigrani pred sodnika radi piketiranja.

Devine je zahteval poročnika državne milice, ki je nastopil kot priča proti stavkarjem, in ga vprašal, kdo plačuje vojake v stavkovnem okrožju. Poroč-nik ni hotel dati nikake izjave in državni prosekutor je pro-tesiral proti aličnim vpraša-njem.

Obravnava je bila dramatična, tragična in včasih smešna. Glavna priča proti stavkarjem je bil neki mlad odvetnik, o ka-terem je bilo znano, da je bil v službi Glanzstoff kompanije. Devine je argumentiral, da ta odvetnik ne more biti nepri-stranska priča proti stavkarjem, toda sodnik se ni oziral na De-vinov argument. V teku obrav-nave je prišlo tudi na dan, da so bile bombe, ki povzročajo solzenje in se jih je rabilo proti stavkarjem, izdelane v zveznem municijem podjetju in so bile rabljene z dovoljenjem zvezne vlade. Zahtevane so bile priče, ki so izpovedale, da je voznik avtobusa, na katerem so bili na-loženi stavkokazi, namenoma zavozil v skupino stavkarjev, ki so stali na piketni straži. Pri tem je bus podri na tla neko mla-do stavkarico in jo vlekli s se-boj kakih tristo čevljev, predno je voznik ustavil bus. Stavko-kazi so potem prišli dekleta, ki je bilo težko poškodovano, in ga vrgli v obcestni jarek, kjer so ga pustili ležati in so se po-tem mirno odpeljali naprej. Nihče izmed stavkokazov ni bil radi tega zločina aretiran in pripeljan pred sodišče.

Odbor, ki vodi stavko v rajon-skem okrožju, je po svojih od-vetnikih podvel akcijo, da do-žene, kdo vzdržuje milico, ki u-ganja nasilja nad stavkarji, in zakaj je državni prosekutor protestiral, ko je Devine sprožil to vprašanje pri sodnijski ob-ravnavi.

Armada kitajskega "kristjan-skega" generala se pusta.

Šangaj, 27. maja. — General Kajšek, predsednik kitajske vla-de, je danes objavil celo vrsto brzojavk, ki jih je prejel od ge-nerala Han Fun-čuja v provinci Honan. Han Fun-čuj, ki je pod-rejen poveljstvu "kristjanske-ga" generala Feng Juh-slanga, je sporočil Kajšku, da je pri-pravljen prestopiti na vladno stran in pustiti Fenga na cedilu. Han vodi okrog 100,000 mož Fengove armade v provinci Ho-nan.

Koroška za nemško unijo.

Celovec, Avstrija, 27. maja. — Včeraj so bile v Celovcu velike nemške demonstracije za "an-schluss" ali združitev Avstrije z Nemčijo, ko je prišla sem vel-ka delegacija poslancev iz Ber-lina in z Dunaja. Vse stranke — nacionalisti, klerikali in so-cialisti — so manifestirale za združitev.

Sladoledničarji organizirani.

Chicago. — Delavci v tovar-nah za izdelovanje sladoleda so ustanovili svojo unijo in bodo kmalu predložili zahteve glede mezde in drugih pogojev.

Konec rajonske stav- ke v Elizabethtonu

Stavkarji sprejeli kompromisne pogoje a posredovanjem delav-skega departamenta.

Elizabethton, Tenn. — Strajk 5000 delavcev v rajonskih tovar-nah American Bamberg in Glanzstoff kompanij je bil v ne-deljo končan. Delavci so odgla-sovali, da sprejmejo pogoje in se vrnejo v ponedeljek na delo.

Pogoje je izposlovala mias Anna Weinstein, predstavnica zveznega delavskega depart-menta, ki je bila poslana semkaj pred dvema tednoma, da izravna konflikt. Ko so bili pogoji pre-čitani na shodu delavcev v nedeljo popoldne, so odborniki teks-tilne unije svetovali stavkarjem, naj jih sprejmejo in se vrnejo na delo.

Delavci niso izvajevali, kar so zahtevali, kompaniji pa sta ob-ljubili, da vzameta nazaj na delo unijake člane kakor neunijske brez diskriminacij.

Ironična poveljna drama

Bivši nemški častnik in zdaj de-lodajalec v Chicagu daje delo bivšim ameriškim vojakom.

Chicago. — Poveljna drama z veliko ironijo, ki bi lahko slu-žila kot hvalačna anov za socialen roman ali socialno dramo v fil-mu, je bila odkrita te dni na zborovanju pohabljenih ameriških veteranov iz svetovne vojne. Or-ganizacija vojnih pohabljenecv iz Illinois je imela svoje zboro-vanje v hotelu Sherman in go-vorniki so naštevali slučaje teške situacije, v kateri se nahaja-jó člani, ki so brez dela in sred-stev za življenje.

Eden govornikov, Harry E. Curtis, je povedal med drugim, da se nahaja na čelu nekake več-jeje podjetja v Chicagu bivši oficir nemške armade (imena ni-slo bila razkrita). Nemški oficir je prišel takoj po vojni v Chi-cago in v sedmih letih se je po-vzdignil do poslovdje, ki ima glavno besedo pri nastavljanju in odstavljanju delavcev v doti-čni tovarni.

In zgodilo se je, da so pohab-ljeni, bivši vojniki ameriške ar-made — ki so so bojevali na francoski fronti za "demokraci-jo" — prihajali k svojemu vi-šjemu sovražniku na fronti prosit dela. Poslovdja, bivši nemški oficir, je pa tako naklonjen po-habljenecem, da je vsakemu dal delo, če je le bil prostor. Upo-silil je približno 400 bivših voja-kov, svojih bivših "sovražnikov" in obžaluje, da ne more uposliti vseh.

Zborovalci so se zelo pohvalno izrazili o tem Nemcu in izrekli obžalovanje, ker niso ameriški domačini tako naklonjeni brez-poselnim pohabljenecem. Okrog 4000 vojnih pohabljenecv je dan-es brez dela v Chicagu.

Volitve v Belgiji; liberalci zmagali?

Bruselj, 27. maja. — Včeraj so bile v Belgiji volitve poslan-cev za novi parlament. Kleri-kali, liberalci, socialisti in kom-unisti so se kosali in kakor vse kaže, bodo imeli liberalci veči-no. Napredovalci so tudi flamski separatisti. Belgija ima strog proporcni volilni sistem in na-tančen rezultat ne bo znan pred več dnevi.

Dr. Rongetti spet v škripih.

Chicago. — Dr. Amante Ron-getti, ki je bil lani obojen na smrt radi smrti dekleta vsled aborcije in kateremu je bila ka-sneje kazen spremenjena v za-por od enega do 14 let, je bil te dni spet aretiran na obtožbo, da je povzročil smrt neki omoženi Italijanki, kateri je odpravil plod. Ženska je umrla zadnji te-den v West End bolnišnici, kjer jo je dr. Rongetti operiral pod pretvezo vnetega slepča. Dr. Rongetti je že dalj časa na pro-stem pod kavejo, dokler ni rešen njegov priziv na višje so-dišče.

DRŽAVNA FEDE- RACIJA POMAGA STAVKARJEM

Delegacija Državne delavske fe-deracije korakala na čelu po-hoda rajonskih stavkarjev v Elizabethtonu.

Elizabethton, Tenn. — Resnična drama se je odigrala te dni v tem stavkovnem mestu, ko je delegacija Državne delavske fe-deracije broječa dvesto članov dospela v to mesto iz Knoxville, kjer se vrši njena konvencija, in korakala na čelu pohoda stav-karjev po mestnih ulicah in mi-lmo Glanzstoff-Bembergovih to-varen. Vreme na dan manifestacije je bilo deževno, vendar se je pohoda udeležilo nad tri tisoč stavkarjev.

Zvečer istega dne se je vršil velikanski javni shod, na kate-rem so delegatje navduševali stavkarje, naj ostanejo trdno v boju in naj ne odnehajo, dokler ne izvojujejo svojih zahtev. De-legatje so obljubili, da jim bo Državna delavska federacija nu-dila vso pomoč in skušala za-interesirati vse strokovne orga-nizacije v Združenih državah, da bodo prišle na pomoč stav-karjem. Med glavnimi govor-niki so bili Paul Aymon, pred-sednik federacije, organizator Edward McGrady, čigar ugrab-ljenje je dalo povod drugi stav-ki rajonskih delavcev, in Tho-mas F. McMahon, predsednik Textile Workers unije.

Ko se je vršil pohod po mest-nih ulicah, je stala ob straneh ceste državna milica z nabitiimi puškami in nasajenimi bajoneti. Na prominentnih vogalih so sta-le strojnice in vojniki so imeli pripravljene granate in bombe. Izgledalo je, kot da je v teku druga državljanska vojna. Vo-jaki so izživali stavkarje, toda ti so se zadržali mirno in do iz-gredov ni prišlo.

Organizator McGrady je de-jal stavkarjem, da bo poskušal vse, da se obvesti predsednika Hooverja o stavkovnem položa-ju. "Borba stavkarjev v tem mestu", je dejal, "je borba pro-ti zaslužnjemu ameriških delav-cv v prid nemškemu kapitalu, ki se v tej stavki poslužuje pru-skih metod in skuša vladati delavstvu s pomočjo vojaštva in nasilja."

Enomotorno letalo vzdr- žalo 172 ur v zraku

Nov rekord vztrajnosti dosežen v Ameriki.

Fort Worth, Tex. — Pilota Reginald L. Robbins in James Kelly sta se dvignila v zrak v nedeljo 19. maja v enomotornem monoplanu "Fort Worth" in krožila sta v zraku nepre-nehoma do nedelje 26. maja popo-dne, to je osem dni. V zraku sta bila natančno 172 ur, 31 mi-nut in eno sekundo, to je 21 ur dalj kot je bil rekord vojaškega trimotornega letala "Question Mark" v Los Angelesu zadnje jeseni. Letalca sta vsak dan pre-jemala gazolin in druge potreb-ščine po drugem letalu.

Sloveči nuzmimatik izvršil samomor.

Budapešta, 27. maja. — Dr. Paul Harsanyi, direktor nuzmi-matiškega oddelka ogrskega na-rodnega muzeja, se je v četrtek obeal. Bil je največji strokov-njak v centralni Evropi glede starinskega denarja.

Italijanski senat odobril papeški pakt.

Rim, 27. maja. — Italijanski senat je v soboto ratificiral la-teranski pakt s papežem. Samo šest senatorjev je glasovalo pro-ti. Mussolini je spet govoril in poudaril, da monopol šolske vzgoje mora biti v rokah fašiz-ma.

Fordova suhaška dikta- tura odrekla v Evropi

Fordovi delavci na Irskem in v Angliji se ne zmenijo za nje-gov edikt.

London, 27. maja. — Ameri-ški avtomobilni magnat Henry Ford bi rad uutil ameriško pro-hibicijo delavcem v svojih to-varnah v Evropi, toda evropski delavci so mu odgovorili: "Po-skusi in prisili nas, če moreš!"

Fordova tovarna v Corku na Irskem uposljuje 1200 delavcev in ona v Manchesterju več tisoč mož, dočim bo v novih Fordo-vih tovarnah v Dagenhamu de-lalo 15,000 delavcev. Fordovi oskrbniki so v vseh teh tovarnah odredili, da delavci ne smejo no-siti opojne pijače v tovarniške prostore, a tem pa so dosegli, da delavci lunčajo zunaj tovarne, kamor ne doseže Fordov privatni zakon.

Lisbona, 27. maja. — Fordova kompanija je invadirala tudi Portugalsko, kjer namerava zgraditi veliko avtno tovarno v Montiju a kapitalom deset mi-lijonov dolarjev.

Aretacije voditeljev stavke v New Yorku

Stavkarji se bodo borili proti sodnijski prepovedi.

New York, N. Y. — Sam Kramberg, tajnik Amalgamated Food Workers unije, in organi-zator Michael Onernier sta bila te dni aretirana na podlagi ob-tožbe, da sta kršila sodnijsko prepoved, ki prepoveduje piketi-ranje restavracij in kafeterij, v katerih je bila napovedana stav-ka. Na sodišču sta bila obsoje-na na teden dni zapora vsak in plačitev \$250 kazni.

Odvetnik organizacije resta-vracijskih delavcev je vložil pri-tožbo proti sodnijski prepovedi. Injunktijo proti stavkarjem je izdal sodnik Robert Sherman, ki ni dal niti prilike stavkar-jem, da obrazložijo zadevo od svo-je strani.

Restavracijski delavci so za-stavkali radi nizke mezde in ne-azonnih delovnih razmer. Pri-siljeni so bili delati po deset in več ur na dan. Sedaj zahteva-jo osem ur dela in zvišanje mez-de za deset odstotkov. Na stavki je nad deset tisoč delavcev že več tednov in v tem času je bi-lo aretiranih nad tisoč stavkar-jev.

50,000 delavcev izprli v Nemčiji

Tekstilni baroni v Sleziji izprli delavce.

Berlin, 27. maja. — Lastniki tekstilnih tovarn so danes izprli 50,000 delavcev v Sleziji. De-presija v tekstilni industriji v Nemčiji je tako velika, da je bilo v zadnjih par mesecih najmanj 10,000 delavcev brez dela.

Stavka čevljarjskih delavcev.

Philadelphia, Pa. — Petsto čevljarjskih delavcev, ki so bili uposleni pri Laird Shobler Co., je te dni zastavkalo. To je pr-va stavka v tem podjetju v za-dnjih osemnajstih letih. Stavka je bila napovedana, ker je druž-ba odslavila pet delavcev, ki so agitirali, da se delavci organizi-rajajo in zahtevajo višjo mezo.

Samo angleški poslanik se je prijavil za suho.

Washington, D. C. — Ostali inozemski poslaniki v Washing-tonu se samo muzejjo angleške-mu poslaniku, ki je pisal držav-nemu tajniku Stimsonu, da je pripravljen uvesti prohibicijo v svoje poslaništvo. Vsi drugi od-majujejo z glavami v znamenje, da ne bo nič.

ZAPISNIK 9. REDNE KONVENCIJE S. N. P. J.

(Nadaljevanje z 2. strani.)
mnenja. Brat Crnich predlaga, da bi poslovanje s kartami zavrgli. Istega mnenja je brat Jelenič od št. 215, ki pove slučaj iz poslovanja pri svojem društvu, kjer je tajnik. Delegat Barbič od št. 53 ugovarja dolgi razpravi, pravi, da bi kar v glasovanju lahko izrekli svoje mnenje. Predsednik sam se zoperstavi za tiste, ki le redkokdaj vprašajo za besedo, da se jim dopusti povedati mnenje vsaj tedaj. Ko delegat od št. 215 tako dobi besedo, očita na ugovore, da njega ni društvo poslalo Chicago gledat. Govori o sitnostih s kartami pri čilih kakor tudi pri zdravniku, katerega mora prosjati za izpolnjenje. Ko se odločno izrazi proti kartam, je slišati splošno odobravanje. Brat Medvedšek nato želi pojasnjevati, da bo karte že glavni odbor odpravil, če bo potrebno. Kdor ima službo tu, mora pač bolje vedeti, kako se uspešneje posluje. Zbornica pa mu kar ne pusti govoriti, ker je skoro vsa delegacija za to, da se sistem poslovanja s kartami odpravi.

Točke 4., 5., 6. so sprejete brez popravka. V 7. točki na strani 90. se v peti vrsti za besedama "vrhovni zdravnik" doda "s porazumom upravnega odbora." K točki govori brat Shragal.
K 8. točki odbor sugestira v 17. vrsti dodatek: "Ako tega ne stori, ima pravico kaznovati do 15 dni suspenzije." Brat Turk pojasni, da je kaj takega nemogoče. Suspendira se lahko člana za mesec ali pa nič. Delegat Zavertnik od št. 559 naglašja, da bo toliko več zmešnjave, kolikor več bo takih omejitev v pravilih. Brat Vider odgovori, da ta stavek ne določa, da se član mora naznaniti. Delegat od št. 39 meni, da bo najlepše poslovanje, če društvo poudari člane o bratahki dolžnostih. Pri njih se to vrši in lep red imajo ter za to ne potrebujejo nikakih pravil. Delegat Rupnik od št. 53 istotako pravi, kako neločljiva je točka, kajti če član plača za mesec, ne more biti suspendiran za pol meseca. Delegat Zavertnik od št. 567 predlaga točko po starem. Brat Novak pojasni, da je tu določena le kazen, če član ne poroča o obisku. Naj napiše na nakaznico svoje ime s pripombo, kako je dobil bolnišnico, kar naj bi bilo dovolj. Odbor zavrne priporočeno spremembo. K tej točki govori še delegata od št. 48 in 549, a točka je že sprejeta.

Točka 9. je priporočena za sprejem po starem, a brat Novak predlaga dodatek, namreč, da se kršilec prvi mesec kaznuje z ukorom, za vsak nadaljni prestopok pa s suspenzijo. Delegat od št. 235 želi k temu pojasniti, delegat od št. 17 pa priporoča, naj bi bil vsak delegat, ki je glasoval za \$9.00 dnevnice tudi kot obiskovalec pri svojem društvu skozi štiri leta. Predloženi dodatek brata Novaka se sprejme. Točke 10., 11., 12., 13. so sprejete po starem a točka 14. vključuje sledeči dodatek:

"Za umobolne samce, ki se nahajajo v javnih zavodih za umobolne se ne plačuje bolniška podpora, če ni nihče od njih odvisen.

Za posamezne slučaje pri društvi vprašata delegata št. 4 in 119, nakar jima predsednik pojasni, da je tu veliko zadev, katerih ne moremo vseh navajati v pravilih. Pri tej točki gre samo za podporo samcem, ki pridejo v umobolnice. Odbor podpore tem ne priporoča. Brat Zevnik se s priporočilom strinja, vendar, ker je dobro, da ima človek v zavodu kakšen cent za postranske stroške, bi mu morali dati vsaj nekaj dolarjev na mesec. Brat Vider priporoča, da konvencija lahko brez skrbi sprejme predlog, saj za izredne slučaje je tudi sklad. Razvije se dolga razprava. Brat Brencé od št. 14 vprašuje, če se umobolni vrne zdrav, ali dobi poravnano podporo. V tem oziru stavi tudi predlog, da se v takem slučaju članu plača podpora kot vakomur drugemu. Stavljentih je več vprašanj od delegatov št. 182, 53, 104 in 335. Brat Demšar od št. 104 vprašuje, ali starši dobijo podporo za mladeniča, ki je v umobolnici ter plačujejo zanj. Pravi, da bi vsaj do 18. leta starši morali zanj to dobiti. Delegat od št. 335, Koršič, pa predlaga, da točka ostane po starem. Za predlog, da se samcem v umobolnicah da izredna podpora, je oddanih 79 glasov, da ostane po starem pa 70 glasov.

Oglasi se delegatinja od št. 322, ki pravi, da točka ni bila dovolj pojasnjena pred glasovanjem. Navede svoj slučaj radi sinov. Če bi slučajno kateri izmed njih zbolel in bil poslan v umobolnico, ali bi dobila zanj podporo. Njen predlog v tem smislu pridobi podporo. Brat Stigl od št. 80 predlaga, naj bi določili, da podpora dobi za samca, če je kdo od njega odvisen. Vsi so za ta predlog. Točka je predložena po starem, a razvije se debata glede tega, če bolni član sme obiskovati gledališča in druge javne prostore. To je razprava vprašanj in odgovorov, katere se udeležijo delegati od št. 81, 592, 204, 118 (Hrvatini), 7, 190, 138, 284, 92, 121 (Spoljar), 254, 34, 225, 559 (Zavertnik), 110 (Vodovnik), 12, 518, 87, 804, 438, brat Gradišek in brat Vogrič. Med temi so najrazličnejše sugestije, ugovori glede nadzorovanja in preprečevanja, da član tudi v cerkev ne sme, če se mu ne dovoli v gledališče. Nekateri naglašajo, da je priporočljivo, ker zdravniki sami tako zahtevajo, da človek, ki ozdravljen, dobro razvedrila. Predlog brata Novaka, da se bolnikom dovolj pohajati tudi v gledališča, ko dovoli zdravnik, je sprejet s 121 glasovi. Delegat Krmelj od št. 47 predlaga dodatek k točki glede opravljanja lažjega dela, namreč, da bi bolnik bil upravičen do podpore, dokler ni zmožen opravljati svojega dela. Svoj predlog utemeljuje s položajem bolnikov v malih nasebinah, kjer na primer ni drugega dela kot rudarsko. Brat Vider ugovarja, da tega dodatka absolutno ni mogoče sprejeti. Stavljentih je zopet nekaj vprašanj od delegatov št. 262, 268, katerim v odgovor pojasni predsednik, koliko težav je bilo zadnje čase radi tožb. On misli, da je potrebno dodati k tej točki, da je član upravičen, dokler ni zmožen opravljati nobenega dela. Sugestijo br. Cainkarja odbor za pravila sprejme.

17. točka je sprejeta brez popravka, toda brat Vogrič nato pojasnjuje, da točka pride v konflikt z določilom glede umobolnih. Odbor to upošteva.

Točko 18. je odbor na več mestih popravil na sugestijo vrhovnega zdravnika. Deloma so popravljeni izrazi, del stavka v oklepaju je izpuščen in izpuščen tudi stavek, ki začne v 14. vrsti. Glede na porodniške nagrade je stavljentih več predlogov. Delegatinja od št. 130 predlaga, da se zviša na \$20. Delegatinja od št. 102 predlaga zvišanje na \$25 in pa določilo, da se podpora ne plača za tri tedne. K predlogom govori na kratko tudi sestra Močnik, Zakovšek in Omahne. Brat Terčelj predlaga, naj bi dali \$30, kjer so dvoječki. Delegat Smrekar od št. 122 je dobil navodilo od svojega društva, da predlaga dvojno porodniško podporo, če je članica zavarovana za \$2 podpore. Sestra Močnik od št. 137 odobrava Terčeljev predlog. Brat Britz, ki zastopa tudi žensko društvo, priporoča \$25, kar je želja članice. Delegat Kavčič od št. 292 predlaga, naj ostane po starem, a za dvoječke naj se plača \$30. "Kaj pa če bodo troječki?" vpraša delegat od št. 216, dočim sestra Candon predlaga konec debate. Delegat od št. 9 se strinja s predlogom sestre Jurčič, a tako da bi dali takoj \$15, čez leto, ako dete postane član jednote, pa še \$10. Predlog odbora, da ostane po starem, dobi 83 glasov. Ta je torej sprejet. Drugi so dobili: Predlog za \$20 12 glasov, za \$25 in tri tedne nič podpore 74 glasov.

V 19. točki je sprejeto določilo od a). Pod b) brat Novak predlaga dodatek, ki se glasi, da se označenim boleznim pristoje tudi gošča.

Odbor ta dodatek sprejme. Določilo c) je po nasvetu zdravnika nekoliko popravičeno, a določila d), e), f), g), h) in i) ostanejo po starem. Določilo j) je spremenjeno po nasvetu zdravnika, k), l) in m) pa ostanejo po starem. Brat Novak želi, da odbor v točko m) doda "valed katerega mora biti pasiven, izdelovanje ali prevažanje opojnih pijac." Dodatek ni upoštevan. Pri določilu n) je nov stavek, ki se glasi: "Članom, ki zbole na nevrasteniji ali blaznosti in niso v bolnišnici." Določilo o) ostane po starem. Vse nadaljne točke xxiv. člena so sprejete po starih pravilih. Spremembe je le toliko, da točke soglašajo z drugimi zaključki. Andrew Kobal, zapisnikar. Vincent Calkar, konv. predsednik. Joseph A. Siskovich, konv. tajnik.

Vesti iz Jugoslavije

Nova planinska koča v Kamniški Bistrici

(Izvirno.)
Ljubljana, 30. aprila 1929.
Koča planinska je stala do sedaj v Kamniški Bistrici, zdaj pa so zgradili planinski dom. Tamošnja stara turistična koča se je nadomestila z novo posodeno stavbo, ki je sedaj že tudi popolnoma opremljena. Minulo nedeljo se je vršil pregled na prevzem nove stavbe ter je bila zgradba kolonizirana. Tam kjer je stala prej ponižna koča, stoji zdaj skoro mogočen dom in je ves obraz romantične kotlinine v Kamniški Bistrici pridobil. Prihodnjo nedeljo 5. maja se stavba preda v promet in se bo ta dan vršila mala slovesna otvoritev doma.

Nevi dom ima poleg prostorne kuhinje, velikega krasno izdelanega salona z verando in prostorov za oskrbnico in osebje 12 zelo ličnih sob za goste, ki imajo po eno, dve in štiri postelje; ima štiri moderno urejena stranišča in velike kletne prostore. Blizu glavne stavbe je zgrajeno posebno poslopje, za verando in za skupna ložišča. Tu je tudi posebna kuhinja za turiste, ki bodo pozno prihajali in zgodaj odhajali. Tako bo Kamniška Bistrica še bolj kot do sedaj važna postojanka v planinskem življenju in turistiki.

Odmev nesreče v kamnolomu pri Splitu

Split, 29. aprila 1929.
V kamnolomu cementne tvornice pri Splitu (Solni) se je predvčeršnjim dogodila velika nesreča. Stirje družinski očetje so pri tem izgubili svoja življenja. Zemlja in skalovje jih je podslulo. Ker je bilo med delavci mnenje, da je nesreče krivo nestrokovnjaško vodstvo ter so sami pred nesrečo opozarjali nadzornike na pretečo nevarnost miniranja, so se ob nesreči silno razburili ter so s kamenjem napadli paznike in uradnike podjetja.

Oblasti pa so uvedle preiskavo, kdo je kriv nesreče in kako je nastala. Okrožno sodišče, Inspekcija dela in Delavska zbornica iz Splita nadaljujejo še vedno vsestransko preiskavo o nesreči. Dognali so, da se je pri miniranju zemlje odtrgala velika plast, ki je podkopala pod seboj štiri delavce, dočim sta bila dva druga težko ranjena, dva pa lahko. Preiskovalni sodnik je bil na mestu nesreče že trikrat ter je ugotovil, da so ubiti delavci še vedno zasuti pod odtrgano plastjo zemlje, ki je zaenkrat zaradi daljnje nevarnosti ni mogoče odstraniti. Delavci, ki so pri nesreči izgubili svoja življenja, so bili vsi že nad 40 let stari, dočim sta dva delavca, ki sta bila težko ranjena, stara 33 in 22 let. Na mestu nesreče je ustanovljeno vsako delo. Nadzornik dela, paznik Milan Zore je bil aretiran, pričakovati pa je še več aretacij. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Splitu je že obvestil družine ponesrečenecv, da jim bo izplačana nezgodna zavarovalnina v renti, katere glavnica bo znašala 2 in pol milijona dinarjev. Kakor se doznavi pa bo okrožni urad zahteval refundacijo tega izdatka od lastnikov tvornice. Trdi se, da je bilo miniranje izvršeno na nestrokovnjaški način in pade krivda tega da one, ki so veleli izvršiti miniranje na tak način. Ponesrečeni delavci so že prej opozarjali upravo tovarne, da teren, na katerem so delali, ni primeren za miniranje, ker obstoji nevarnost podslapa. Nesreča je izzvala mnogo razburjenja v Splitu, zlasti med delavci, ki so bili nekateri aretirani, ker so se po nesreči razburili ter napadli uradnike s kamenjem.

Češki igralci v Ljubljani

Ljubljana, 30. aprila 1929.
Vezi med Češkoslovaško in Jugoslavijo so precej tesne. Na gledališkem polju smo že od nekdaj vezani med seboj. Naša drama in naša opera je imela še od nekdaj vedno po par članov Čehov. V novem času so napletli vezi med praškim in ljubljanskim teatrom s par gostovanji. Naš dramski igralec Rogoz je dvakrat gostoval v Narodnem divadlu, prvič v vlogi Hamleta, drugič v vlogi kneza Miškina v dramatičiji Dostojevskijevega romana "Idiot". Obakrat je uspel, tako da ga je Narodno gledališče v Pragi angažiralo ter bo Rogoz te dni odpoval v Prago. Imel je v soboto poslovilno predstavo, ki so se jo mnogi udeležili, tako da je bil teater poln.

Včeraj pa so gostovali v naši drami trije člani praškega gledališča, in sicer: Leopolda Dostalova, Jaroslav Vojta in Václav Vydra. Gostovali so v O'Neillovi drami "Ana Christie" ter doživeli mnogo uspeha. Vsa kritika je mnenja, da se je gostovanje treh praških igralcev sprejelo v pravi triumf češke umetnosti. Drama "Anna Christie", ki pri nas z našimi igralci ni dosegla bogve kakšnega uspeha, je v interpretaciji teh treh članov dosegla umetniško popolnost in uspeh.

Razne vesti

Ljubljana, 30. aprila 1929.
Nedelja je bila solnčen pomladanski dan in Ljubljanci so hiteli v okolice; nekaj se jih je celo odpravilo s smučmi v planine iskat snega, drugi so ostali bližje ter so se zvečer zgodaj vračali v mesto. Nekateri so pohiteli samo do Šiške na igrišče nogometnega kluba Ilirije, da gledajo prvenstveno tekmo med Ilirijo in Primorjem. To je tista vrsta ljudi, ki ljubijo šport ali pa še več — rekorde in jim je taka igra le atrakcija radi rekordov. Ti se zberejo na igrišču ter kričijo tekmovalcem ter se podelijo v dva tabora, eni za ta, drugi za oni klub. Miril pa je tako igralec kakor gledalec nogometni sodnik, ki so ga za to priliko povabili z Dunaja. Zmagalo je Primorje ter je zdaj v nogobrecu prvi klub v Ljubljani in Sloveniji. To je bil dogodek, ki je bil dogodek le za nekatere ljudi. Drugi prebirajo časopise ter gruntajo, kam gre vse to...

Časopisi so zabeležili več dogodkov v nedeljo, dobrih in slabih.

So nekje ljudje, ki so osnovali Klub za raziskavanje jam. Ime pove, kakšnemu cilju služi ta klub. Jame, podzemske jame s kapniki in brez kapnikov preiskujejo in vzdržujejo. Imeli smo svoj čas Slovenci Postojnsko jamo, pa se spričo nje nismo brigali za druge jame. Zdaj, ko je Postojnska jama v rokah Italijanov, smo začeli iskati med seboj na naši zemlji jam, ki bi bile kaj. In so našli, da je v Sloveniji mnogo jam, da je kratkoma vsa Slovenija sploh puha, to je, da je precej votla. In so klub spremenili v Društvo za raziskavanje jam. Tako so nam prav za nedeljo pet sporočili, da so poleg več jam, ki so jih bili že odkrili, fotografirali in objavili v raznih ilustracijah, odkrili sedaj spet novo jamo dve uri od Novega mesta, v vasi Jame. Baje je jama do 30m globoka in obstoji iz dveh delov: najprej pridev v takozvano suho jamo, potem šele v drugi del, kjer se nahaja majhno jezerce. Kapniki vise s stropa. hepi so; in ko so jih opazovali, so naenkrat spoznali, da so kapniki v obliki orgel. (Kaj je proti temu n. pr. slavnogrinjalo v Postojnski ja-

mi?) Društvo za raziskavanje jam se bo gotovo za to zainteresiralo ter preiskalo s svojimi znanstveniki to novo podzemsko bogastvo.

Tako smo torej Slovenci na dobrem prostoru. Skoro vsa Slovenija je bogata na jamah, vsa zemlja pod nami je nekako votla, razrita. In taka votla zemlja da votel glas.

V istem času pa, ko spoznavamo, da je Slovenija puha, bemo v časopisih cele kolone zahval, ki jih pošiljajo razna društva v Beograd. Brzojavno jih pošiljajo. Naša univerza se bo imenovala odslej "Univerza Kralja Aleksandra Prvega". Radi tega pošiljajo razna društva brzojavne zahvale proti jugu. Cele kolone teh zahval: občine, društva akademikov, društvo raznih organizacij duševnih delavcev, demokratska Zveza kulturnih društev, klerikalna Prosvetna zveza itd. Kar tekmujejo med seboj.

Društvo za raziskavanje jam še dolgo ni končalo niti dela svojega smotra. Morda bi bilo zanj dobro, če bi tudi malo pogledali po zemlji, ne da rijejo vedno le pod zemljo. Tudi na zemeljski površini bi našlo ugodno polje za svoje delovanje, iskati jame (n. pr. v nekaterih glavah).

Notica v časopisu: Klub ljubiteljev brakov poziva tem potom svoje člane, naj čimprej prijavijo za binkoštno razstavo psov v Ljubljani vse dobre brake, zlasti one, ki so bili pri zadnjih smotranih odlikovani. Prav tako prijavite njih potomce. itd.

Poleg te notice je druga, ki se glasi: Kdo bi bil tako usmiljen in pomagal v ali zakonskemu očetu, ki je bolan že dva meseca brez aredeste. Preskrbeti ima ženo in enega otročka. Bil je nekaj dni v bolnišnici, pa so ga zaradi pomanjkanja prostora odpustili, dasi še ni popolnoma zdrav. Obraca se na usmiljena srca in prosi pomoči. Darove prejema uprava... itd.

In ljudje sedimo po kavarnah, pisarnah, sedimo v parku, v vlaku, vozimo se v planine, vozimo domov, vozimo zdoma — in beremo časopise. Dnevne novice... Pa smo topli in gremo preko vsega. Za hip se mogoče zgrozimo, čez hip pozabimo. Tako brezobzirni smo val ljudje.

Lažniv škof sedi pred sodiščem v Veliki Kikindi ter čaka, da mu naložijo kazen za prevare. Neki Ivan Semeš se je namreč izdaljal v tamkajšnji okolici za škofa ter se je pač pustil od lahkovernega prebivalstva podpirati. Dajali so mu denar in hrano in kar je pač poželel. In nekoč se je celo res izkazal duhovna. Prišel je v neko vas, kjer se je nekemu premožnemu posestniku rodil otrok. "Škof" se je sam ponudil, da lastnoročno krsti otroka, češar je bil posestnik seveda vesel iz vsega srca. Sam gospod škof je bil res krstil. In v vaški kapeli ga bo krstil. In v vaški kapeli je res krstil. Tako je izbral sam vernost ljudi, ki so mu sami dajali in verovali. Zdal sedi zategadelj pred sodiščem ter čaka, da sodišče spregovori svojo razsodbo nad "škofom"...

Iz Litije so pripeljali kar dve osebi v ljubljansko bolnico. Zjutraj so pripeljali težko opečeno 6-letno dvinarjevo hčerko Marijo Kokanovo iz Zapodja pri Litiji. Deklica se je doma sušila krog peči. Vnelo se ji je krilo in naenkrat je bila vsa v plamenih. Le s težavo so jo prestrašeni starši rešili pred smrtjo ter pogasili ogenj na njenem životu. A je dekletce vse opečeno in trpi silne bolečine. — Iz Mošenice pri Litiji pa so pripeljali Antona Peršina, 33-letnega žagarja, ki se je včeraj pri delu težko ponesrečil. Težak hlood mu je padel z voza na noge in mu obe zlomili.

Iz Hercegovine poročajo, da je po hudi zimi začela pihati silna burja, zdaj pa je nastopil dež. Zadnje dni dežuje tako silno, da se je bati poplavl, ki bi uničile kmetom, kar jim je pustila huda zima. Tudi sadnemu drevju škoduje dež, ker je drevje vse v cvetju. — Narasla Neretva je zahtevala že človeških žrtev. Na planjavi je mnogo lesa. Na nekem mestu je skuhal neki fant loviti bruna z vode, pa je pri tem padel v reko ter utonil. Trupla še niso našli. Na dru-

gem mestu pa je Neretva naplaval na obdo neko truplo, čigar identiteto še niso mogli ugotoviti.

Clevelandski pogrebniš Grdina podpira klerikalna stremiljenja na Jesenicah. "Slovenec" je že parkrat zabeležil, da je clevelandski Grdina poslal večje vsote denarja v podporne svrhe jeseniških klerikalcev. Prav tako. Svoji k svojim. — Le vsote ne povedo. Bo bolj malo, drugače bi jo povedali.

Otroci zadavili tovariša

Maribor 3. aprila 1929.

Otroška igra čisto kaj kmalu preide v spor, ki zahteva večji artev. Slučaj v Pekrah pri Mariboru je zahteval smrt 17-letnega fanta. Otroci so se igrali na travniku ob potoku. Najstarejši med njimi je bil 17-letni Ivan Lešnik, sin železničarja. Med igro so se sprli ter spoprijeli, kakor je pač navada med vaško mladino. Šala pa je prešla svoje meje, ko sta dva fanta vrgla 17-letnega Lešnika na zemljo ter ga pričela daviti. Ko sta ga apustila, je Ivan Lešnik jedva mogel vstati. Naslonil se je na neko drevo ter se onemestil. Priskočila je njegova 20-letna sestra, ga dvignila ter odnesla domov. Spotoma pa ji je brat v naročju umrl.

Lešnik je bil najstarejši med otroci, vendar je bil bolehen in slaboten. Poleg tega je imel golšo, kar je gotovo bil glavni vzrok, da je podlegel. Orošniki so uvedli preiskavo, trupla pa bodo obducirali, da doženejo, kaj je vzrok tako nagli smrti. Dogodek je seveda r' udl v vaši mnogo pozornosti in sočutju.

Aprilsko vreme in rast

Ljubljana, 2. maja 1929.

Kdor govoriti kaj ne ve, ta vreme hvali ali toži. — To bi se moralo zdaj glasiiti: Kdor govoriti kaj ne sme, ta vreme hvali ali toži. Marsikaj bi bilo namreč treba povedati in marsikaj ne sme povedati. Pa se je treba včas zateči tja, kjer ne preti nevarnost, da nam zaplenijo — jezik.

N. pr. povejmo kaj o vremenu. April je bil pač april. Zdal sonce, zdaj spet dež ali oboje hkrati. V zadnjih dneh aprila je deževalo, vendar temperatura ni tako padla kakor sredi aprila, ko se je hotel mraz ponoviti. S 1. majem pa je spet poslajalo sonce.

To aprilsko hladno vreme je oviralo razvoj vegetacije. Ponekod je postal krompir radi mraza nekajljiv. Na sadnem drevju pa hlad še ni povzročil nikakih posebnih škod. Dobro kažejo hruške in jablane, bati pa se je za dežnje in breskve. Po vinogradih trte povečini slabo odganjajo. Zaradi nestalnega vremena zastajajo tudi razna poljska dela.

O stanju posevkov v drugi polovici aprila smo prejeli iz nekaterih krajev kratka poročila, ki so v splošnem zadovoljiva. V ljubljanskem okolici so pšenica, ječmen, rž in oves dobri, sadje dobro, travniki prav dobri. Saditev krompirja se je pričela. Poljska dela ovira dež. V krškem okraju so pšenica, rž in oves zelo dobri, tudi ječmen je dober, sadje dobro, travniki dobri, pozni krompir je posajen, koruzo bodo pričeli sejati. Vinogradi pa so slabi. V breziškem okraju je v vinogradih še slabše. Zimske pazebe trt je 50%, sadje pa je dobro.

Za enkrat torej deževno vreme in hlad nista povzročila škode. Če pa bi deževno vreme trajalo še nadalje, pa bi se bilo bati za sadno drevje, ki se ne bi moglo oplojiti. Včerajšnji prvi dan maja je bil zelo lep in solnčen, danes pa je vreme spet malo skremžilo. Upamo da bo aprila tudi v vremenu konec.

Dragi aerolit. Geolog Barringer v Philadelphiji bo pričel izkoriščati velikanski kamen izpodnebnik, čiga? težja se ceni na 10 milijonov tov. Analiziral ga je: ta bolid vsebuje 90% izpodnebnega čelaza. 7% niklja ter obile množine platine in iridija. Ča ga bodo izrabljali z rudarskimi pomočniki, bodo izveikli po sedanjih računih kovin za 100 milijonov dolarjev. Aerolit leži 22 milj od Winslowa (Arizona) in ko je padel pred nekaj milijoni let na zemljo, je izdolbel 300 m globoko žrelo, ki ima 1.800 m v premeru.

SPOMINSKI DAN

Spominski dan (Memorial day) dne 30. maja je dan klenja grobov vojakov, padlih za domovino. Pokopališča so polna ljudi, prišajajočih cvetje na grobove svojih dragih. Veterani Civilne vojne se mešajo z mladimi generacijami med nagrobni spomeniki. Takoj po koncu državljanske vojne se je sprožila misel, da bi se določil poseben dan za počaščenje žrtv Civilne vojne. Od tedaj je Memorial ali Decoration Day postal uradni praznik širom vseh Združenih držav razun v južnih državah.

Svetovna vojna je potisnila spomin na prejšnje vojne v ozadje in jih v primeri napravila neznatnimi. Vendar je bila državljanska vojna najbolj krvavo krvoprolitje za Združene države. Na severni strani je bilo 2.800.000 ljudi pod orožjem. Sila južnih držav se je cenila na en milijon ljudi. V severni vojski je padlo 359.000 ljudi — da-leko večje število kot je padlo Amerikancev v svetovni vojni.

Ko je državljanska vojna izbruhla, so bile Združene države mnogo manjše kot dandanes. Prebivalstvo je štele kakih 35 milijonov duš — manj kot tretjino sedanjega prebivalstva. Inorodni Amerikanci so igrali veliki vloga v zmagi Severnjakov zlasti Nemci, Ircl in Skandinavci. Velika imigracija iz južnozgodnjih krajev Evrope ni bila še započela. Malo je bilo tedaj Italijanov, Rusov, Čehov ali Jugoslovancev v Združenih državah. Jug je skoraj izključno obstojal — kakor še dandanes — od prvotnih Angležev in črnogev.

Pred državljansko vojno so bile Združene države razdeljene v dva tabora: južne države, ki so imele suženjstvo, in svobodne severne države. Črni sužnji na Jugu so bili bistven del tamonjnega gospodarskega življenja. Vsaak poskus, da se suženjstvo odpravi, je zadel na oster odpor v južnih državah. L. 1860 je bil izvoljen predsednikom Abraham Lincoln, neizprosn nasprotnik suženjstva. Jug se je spuntal in izstopil iz Unije. Radi tega je sledila vojna, ki je trajala štiri leta. Južna vojska je bila končno premagana, suženjstvo je bilo odpravljeno in Jug zopet spojen z Unijo.

Čas je premostil nasprotstvo med Jugom in Severom. Prvi znak resničnega prijateljstva se je pokazal l. 1898 za časa špansko-ameriške vojne, ko so se vojak Severa in Juga borili drug poleg drugega.

Memorial Day v počaščenje padlih vojakov je še edini živ spomin na ono strašno bratrmorno vojno. Obenem je sado bil tudi sirši pomen, kajti istega dne slavimo padle vojske tudi poznejših vojn. — FLAS.

FRANCOSKE ANEKDOTE

Kneginja Palatinova je pisala: "Demarets je hotel dati na račun mojega sina še eno dete, on se je pa uprl, rekoč: Ne, to dete je preveč podobno harlekinu. Sestavljeno je iz raznih delov."

Sopraga maršala de Luxembourg je pela popevko, ki jo je sestavil nekdo v njen zamek, ko je bila prvič omožena. Cotrti stih se je glasil, da je lahko maršalova žena imel vsak, kdor jo je hotel. Priletna dama je imela na sumu grofa d'Effreseau, da je zložil popevko. Nekoč mu je dajala: Ali poznate tole popevko? Sestavljena je tako dobro, da bi avtorji resnili na ljubo ne bi odpustila, marveč bi ga celo objela. Počasteni Frasseau je šel na limanice.

No, torej gospa maršalova, jaz sem avtor — je dejal. Za nagrado je dobil par krepkih zausnik.

Neki gospod je dejal madame Chamfortovi, da je vedno dobro vozil, ker se je ravnal v občevanju z ženskami po tehle načelih: Govoriti o njih vse dobro, hvaliti one, ki so pomilovanja vredne, molčati o drugih, videti jih redko, ne zaupati jim in paziti vedno, da vrea mškega ni odvisna od ženske.

NAROCITE SI KNJIGO "AMERISKI SLOVENCI"

B. Br.:

V nasprotnem slučaju...

Naša javna uprava živi v čudni zmoti, da ni uprava, ampak oblast, gosposka; to tudi tedaj, ako ima na pročelju izrečno napisano, da je samo uprava. Tako sem oni dan dobil preko hišnega gospodarja polo, kjer mi neka oblast kratko in malo zapoveduje, da vpišem vanjo svoje ime, starost, vero in kaj vem kaj še vse. To delam že stotič in me niti to ne draži, zakaj se oblast ravno zame tako močno zanima. Pri tem pa mi oblast daje pojasnila glede izpolnitve pole v kratkem in jedrnatem tonu, ki ima v normalnih odnosih med državljanji značaj nevarne grožnje ali vsaj žaljenja časti.

Zadnjo polo sem izpolnil po enem tednu mukotrpnega premišljanja in sem v rubriko za navedbo poklica napisal "čivčija". Žena je odobrila spremembo, ker je šolana, in ni hotela pokazati, da ji ta tujka ni razumljiva. Tudi hišni gospodar je molčal iz istega razloga, dasi me je malo pogledal, ko je z očmi preletel rubrike. Listina je šla svojo pot, čez tri dni pa je treščilo v hišo pisanje, ki je napravilo preplah, kakor da so vdrl v deželo divji barbari.

"Za Boga, kaj pa je zopet," sva vzkliknila z ženo oba hkrati, odgovor pa nama je dalo po-

dolgotrajnem ugibanju usodno pisanje. Čudež je tak uradni dopis! Vseko posamezno besedo razumeš, v celoti pa ne veš, ali te bodo zaprili ali te hvalili. Komaj in komaj sem zaslutili, da se moram drugi dan javiti v izogib globe in zanesljivo v svrhu nekaterih pojasnil.

"Kam se moraš javiti? V izogib globe?"

"Počakaj vendar, da vse prečitam," tolažim ženo. Toda uprava, ki misli, da je oblast in gosposka, mi na koncu ljubeznivo obeta: "V nasprotnem slučaju se boste privedli a stražo."

"Kakšne nasprotne slučaje imaš s policijo?" jadrkuje žena. "Bog pomagaj, da si še vedno tako lahkomišeln, kaj neki vedno nasprotuješ policiji. Uh, kakša sramota, da nam groze a stražo!"

Imam čisto vest, toda najpravičnejši ponevedoma greši devet in devetdesetkrat na dan zoper zakone božjega usmiljenja, ki ga posvetni zakoni ne poznajo. Drugi dan sem uro prej pred hišo, odkoder so mi poslali grožnje pislo. Gledam stranke, ki prihajajo in odhajajo mirno, kakor bi šle v kavarno. Nič ne ni policijskega spramstva.

"Moj Bog," se mi začne kolena "zakaj ravno meni groze a stražo?" Stalo me je dokaj premagovanja, da nisem pobegnil. V veliko tolažbo mi je bilo, da

moja ura še ni bila prišla. Toda pod vesalji je ura samo trenutek in sam ne vem, kako sem pet minut pred določeno uro smuknil za nekim debelim gospodom v hišo in pred obličje stroge oblasti. Sluga je bil prijazen, da bi ga kar objel. Rejenega gospoda je spustil po hodniku naprej, meni pa je pokazal neka vrata z nešteti napisli. Potrkal sem, ker je bilo napisano, čevljev pa si nisem utegnil obrišati, kakor je zahteval drugi napis, ker mi je vrli služitelj, videč mojo plahost, odprl vrata in me jovično in energično — o, dobrotnik! — potisnil v sobo.

"Plavaj, človek, si že v vodi," sem si mislil in glasno pozdravil: "Klanjam se, gospodje!"

Pet glav se je vzdignilo iznad tolikih fascikljev, toda nobena ni rekla ne bele ne črne. Očitajoče so mi zamerile obzirno trkanje in vjučni pozdrav na tako nenavadnem prostoru. Zakajšam: Nič. Opazujem jih po vrsti, da bi posnel z obraza, kdo izmed petorice mi preti a stražo in z nasprotnim slučajem, dokler najstarejši pri oknu ne zabrunda počesa v svoje sive brke. Rešilni glas razumem, stolum k njemu in mu pokažem pisanje.

"Ja, poklical sem vas zaradi slabo izpolnjenega obrazca. Čiv-

čija ste navelikot svoj poklic in opravilo."

"Da, gospod, v redu, sem čivčija."

"Aha, toda dohodkov iz tega posla niste naveli."

"Čivčija ima samo bremena, dohodkov ne."

"Ja, ali jih ne prodajate?"

"Kaj?"

"I, kanarčki, čičke in razni drugi čivčiji?"

"Hoho," sem se zagrohotal. "Kanarčki, čički, čivčivi."

"Gospod," je jezo dejala oblast in me premerila od nog do glave. Kadar oblast rabi to besedo, ni uljudnost, ampak znak pravične jeze in zakonito predpisanega ogorčenja. "Gospod," je strogo ponovila oblast, "vi se najbriže norčujete."

"Nikakor! Glejte, čivčija je človek, ki dela za druge, ki plačuje begu za krov nad glavami tretjino, plačuje davke, služi v vojski in sploh vrši najtežje dolžnosti. Da begu harač in odpravil je. Težka je tretjina, ali čivčija je čivčija."

"Vi mi kradeite dragoceni čas a svojimi čenčami o begih, čivčiv in podobnih turških nadlogah. Kakšno vražjo tretjino morate plačevati? Tega ne razumem in taka reč je nezakonita."

"Vi poznate zakone in ste pravičen gospod. Poslušajte: za krov nad glavami moram plačevati več kot tretjino mesečnih dohodkov."

"Begu?"

"No, imenujemo ga tako... prav za prav ni beg, toda najemnino pobira v višini ene tretjine — o, še več kakor ene tretjine mojih dohodkov."

"Da se mi takoj izgrubite! Kaj pa mislite, vi čivčivi? Ali naj zastoj stanujete? Tako bi vsak." Grozna je oblast v svoji jezi: pleša ji zagori v jarkem ognju, sršati briki se ji naježijo, iz hratečega grla se ji trgajo prokletstva in se mešajo s sinastimi mehurčki. Jaz, grešnik, pa stojim pred njo in pokorno prenašam nje bridki srd. Soba se je bila med najinim pogovorom napolnila in par ljudi je bilo priča moje aramote in pravične jeze oblasti. Vsi se stikajo v nasprotnem koncu sobe, hoteč a čim večjo razdaljo dokazati, da nimajo prav nikakih stikov a človekom, ki je pal v nemilosti pri oblastnikih. Samo neki mirav človeček pristopi k meni in mi zašepče: "Kar pojdit, ste že opravili. Ta srditi gospod je sam tudi beg in ima tri čivčivi v svoji hiši. Jaz sem tudi čivčiv, ali kako pravijo po novem: baš mu nesem tretjino."

"Ne morem, imam še nekaj nasprotni slučaj s tem gospodom, odvrnem in mu pokažem pislo."

"Oh, kar pojdit, ta slučaj je bil dovolj nasproten..."

Sel sem preden si je oblast opomogla k še hujšemu izbruhu. Zdaj trepetaje pričakujem, kaj bo, kaj bo?

ZENA IN MODRIJAN.

Ponižno je prišla k modrijanu žena, ogrnjena v brezčasovno, nedoločljivo obleko.

"Glej me; mu je dejala, "zaničujem ves modni lišp! To obleko nosim že deset let! Tudi svoje zrcalo sem razbila."

"To se ti pozna!" je dejal kratko modrijan.

Zena je potožila modrijanu: "Otroci mi niso več poslušni, dasi je pot, katero jim kažem, prava."

"A to je tvoja pot," se je namahnil modrijan, "in ne njihova."

"Moj mož je videl drugo, ki je mlajša in mu bolj ugaja!" je potarjala žena. "Povej mi, kaj naj storim, da si ga ohranim?"

"Ljubi ga močnejše, čisteje in nesebičneje kot ona druga," ji je svetoval modrijan.

"Da, to bi gotovo pomagalo, ko bi bil moj mož tako moder kakor si ti," je vzdihnila žena.

"Tedi bi se pa ne bi a tabo vezal," je dejal modrijan.

"Povej mi še to: 'Kaj je bistvo popolno srečnega zakona?'" je prosila žena modrijana.

"Tega ti ne morem povedati, ker ga še nikoli nisem srečal na zemlji," je žalostno odgovoril modrijan.

RAZNO

Povzročitelj rumene mrlice. V zavodu za tropске bolezni v Hamburgu so ugotovili, da je pravi povzročitelj rumene mrlice mikroorganizem, ki nosi znanstveno ime *Bacillus hepatotropicus*. Ta bacil je odkril že vodja bakteriološkega oddelka Patološkega inštituta v Berlinu prof. Kuczinski. Z injekcijami njegovih kultur v opice je povzročal v teh živalih pojave smrtonosne tropске mrlice. In sam se je z njimi inficiral. Kot nosilec teh bacilov fungira komar, ki mu je ime *Stegomyia fasciata*. Njegove inficirane samice ohranijo svoje okužene lastnosti po več mesecev in tako ni čudno, če se bolezen širi a pomočjo morske plovice. Samo l. 1878 je umrlo v Lizboni n. pr. 10.000 ljudi na tej mrlici. Z odkritjem pravega povzročitelja bo dana gotova možnost za odkritje primernega imunizacijskega sredstva.

Življenje — elektrika. Znano je, da so že razni učenjaki skušali življenje obrazložiti kot električni pojav. Zanimiv prispevek k tej teoriji tvori članek nemškega homeopata dr. Heinricha Fudorja v reviji "Blaster fuer Elektro-Homöopathie", kjer pravi med drugim:

"Jaz sam imam precejšnjo izžarevalno moč, tako da se ob rastočem mesecu v temi naravno svetlikam. S ta izžarevalno silo bo v zvezi, da privlačujem živali, divjad, posebno pa ptice. Pogostokrat se mi je zgodilo, da so ranjeni, bolni ptici prileteli k meni in mi sedli na prsi, kakor da iščejo pri meni pomoči. Zlasti lastavice me rade obkrožujejo, ne da bi si mogel ta pojav dolgo časa pojasniti. Jeleni in srne v gozdu ne beže pred mano, temveč se mi zaupljivo približujejo. Podoben vpliv imam tudi na ženske."

Štiristoletna matematika. — Koliko je stara matematika? To-liko, kot človek. Za najstarejše matematične primere so amatori znanj papirus Rhind iz desetega stoletja pred Kristom. V leningradskem muzeju hranijo v egiptskih zbirkah star papirus, ki mu ni bilo mogoče dolgo časa ugotoviti, da obsega 25 geometričnih in 5 algebrskih nalog in da je iz osemnajstega stoletja pred Kristom. Torej je osem sto let starejši od papirusa Rhinda. Interesantno je, da so izvršene geometrične naloge na način, ki se javlja 1500 let pozneje pri "očetu geometrije" Evklidu.

NOVOST

Vrtnica kot prerok

Kavobakar smo dobili iz Evrope izredno novost, kakor-šine se videli niste v vašem življenju. Nekaj čudovitosti — zanimivosti! To je Vrtnica — vrtniški prerokovalci, kat-šta se sama obsebi spremeni v tri različne barve, rdečo, plavo in zeleno, ravno pred sprejembo vremena. Ta vrtnica vam pove, kdaj vam bo vreme na 24 ur v naprej. Je krasna VRTNICA v svetli-čnem lončku, nikdar ne umre in vedno živi brez vode. Kamorkoli jo denete je vedno okras za vaš dom in zanimiva za vsakogar. Mi vam pošljemo to čudovito VRTNICO poštino prepla, po sprejemu 50c v gotovini. Mi ne sprejemamo plačila v poštnih znakih. Tri take vrtnice za \$1.25. En deset vrtnic \$4.00.

VARIETY SALES CO.,
1723 N. Kedzie Ave. Chicago, Ill.
Dept. 103.

Imel je hrbtnobol in nerednosti ledvic.

"Nuga-Tone je očelal moč krit in ledvice," pravi Mr. John E. Fairchild, Allentown, Pa. "In jaz se polutim za deset let mlajšega, kot sem se predno sem začel uživati Nuga-Tone. Moj hrbtnobol me je tako bolel, da sem komaj ležal. Sedaj mi je zdravljen in ledvice so v redu ter lahko delam, in se ne utrudim tako hitro."

Možje in žene, ki so boleli in celabljivi, ali trpe na nerednostih ledvic, ledvijo in mehurja; imajo slab apetit, revmatične boleli-ke, hrbtnobol, pline v ledvicah, neprijetnost, bel jzik, slabo spanje in nimašo mirnega počitka po noči, bi morali jemati Nuga-Tone. V par dneh boste občutili čudovito spremembo — postali boste zdravi in v močnejši. Vi lahko kupite Nuga-Tone v vsaki trgovini a zdravili. Ako bi ga vaš trgovec ne imel v zalogi, recite mu, da ga za vas pošljemo a zdravili. (Adv.)

IZVRSTNA PRILIKA

Člani in članice S. N. P. J.

Sedaj lahko dobite

list Prosveta vsak dan za eno leto in knjigo AMERIŠKI SLOVENC, vredno \$5.00—ake nam pošljete brez odbitka svoto \$6.30.

Ali pa tri knjige: SLOV-ANGLEŠKA SLOVNICA, vredna \$2.00, ZAKON BIOGENEZIJE, vredna \$1.50, in PATER MALAVENTURA v KABARETU, vredna \$1.50, skupaj vrednost \$5.00 in dnevnik Prosveta za eno leto za svoto \$6.30.

To velja za člane S.N.P.J. za vse stare in nove naročnike. Ne člani plačajo \$7.50.

Lahko dobite pol leta dnevnik Prosveta in skupne vrednosti za \$2.50 knjig, n. pr. JIMMY HIGGINS, ZAKON BIOGENEZIJE, ali pa ZAJEDALCE in HRBTENICO in INFORMATOR ako nam pošljete svoto \$3.90. Nečlani pošljejo \$4.50. Ali pa za \$2.90 pol leta list Prosveta in knjigo JIMMY HIGGINS. Nečlani \$3.50.

To vse velja za stare in nove naročnike. Vsek mora poslati celo svoto brez odbitka. Denar in naročila pošljite na upravnštvo na naslov:

PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Pošiljam \$.....

Ime.....

Naslov.....

Država..... Čl. društva.....

F. M. Dostojevski:

ZLOČIN IN KAZEN

Roman v šestih delih a epilogom.
Poslovenil Vladimir Lovčič.

"Da; on je tudi solidnejši."

"Lepo; no, torej?"

"Od Antanazija Ivanoviča Vahrušina, o katerem ste gotovo že večkrat izvolili slišati, je prišla na našo pisarno po prošnji vaše matere nakaznica za vas," je izpregovoril zadru-gar in se obrnil naravnost k Razkolnikovu. "V slučaju, ako ste že pri zavesti, imam naročilo, izročiti vam petintrideset rubljev, ker je prejel Semen Semenovič od Antanazija Ivanovi-ča po prošnji vaše matere obvestilo, po pre-janem načinu — saj se spominjate?"

"Da — spominjam se — Vahrušin...," je izpregovoril Razkolnikov zamišljeno.

"Ali slišate: kupca Vahrušina pozna?" je vzkliknil Razumihin. "Pa naj bi ne bil pri za-vesti? Sicer pa vidim zdaj, da ste tudi vi umen človek in blistra glava. Rea — vaše be-sede je prijetno poslušati."

"Ravno ta Vahrušin, Antanazij Ivanovič, je po prošnji vaše matere, ki vam je že večkrat tem potom pošiljala denar, tudi zdaj privoli in obvesti Semena Semenoviča iz svojega kra-ja, naj vam izplača petintrideset rubljev, do-klér ni boljše."

"Ta vaš 'dokler ni boljše' se glasi še najlepše; tudi tisto o 'vaši materi' ni slabo. No, kako torej menite: ali je pri popolni za-vesti, ali ni, kaj?"

"Jaz menim, da je. Treba bi bilo tedaj samo še podpisati pobotnico."

"Bo že zapraskal! Ali imate knjigo a se-boj?"

"Tukaj je knjiga."

"Dajte jo sem! No, Rodja, vstani. Jaz te bom držal, ti pa mu začekaj Razkolnikova; vzemi pero, bratec, saj veš, da je zdaj pri nas denarna suša."

"Ne potrebujem...," je rekel Razkolni-kov in odrinil pero.

"Česa ne potrebujete?"

"Nočem podpisati."

"Kako vraga pa hočeš brez pobotnice do-biti denar?"

"Ne potrebujem denarja..."

"Zdaj pa denarja ne potrebujete. To ni resnica, dragi moj, jaz sem priča! Ne vne-mirajte se prosim, to le tako — sitnjari. Saj se mu tudi vidi... Vi ste pameten človek; treba mu bo voditi roko, pa se že podpiše. Vzemite, prosim..."

"Sicer pa bi lahko prišel tudi drugič..."

"Ne, ne; zakaj bi si delali neprilike. Pa-meten moč ste... No, Rodja, ne zadržuj go-sta — saj vidiš, da čaka!" In resno se je pri-pravil, da bi držal Razkolnikovu roko.

"Pusti me, sam bom..." je rekel ta, vzel pero in se podpisal v knjigo.

Zadru-gar je našel denar in odšel.

"Bravo! A zdaj boš jedel, kaj ne, pri-jatelj?"

"Bom," je odgovoril Razkolnikov. "Ali imate kaj juhe?"

"Včerajšnjo imamo," je odgovorila Na-stazija, ki je stala ves čas poleg njega.

"S krompirjem in riževo kako?"

"Da, s krompirjem in riževo kako."

"To vem že na pamet. Prinesi juho in čaja mi daj!"

"Takoj!"

Razkolnikov je zrl na vse to z velikim za-čudenjem in a tihim, brezmišelnim strahom. Sklenil je molčati in počakati, kaj bo dalje. "Zdi se, da se mi ne bide," je pomislil, "zdi se, da je resnica..."

Črez dve minuti se je vrnila Nastazija z juho in rekla, da bo čaj takoj gotov. K juhi je prinesla dve žlici, dva krožnika in vso pri-pravo: solnico, poper, gorčico h govedini in

ostalo, česar prej v tak lepem redu že dolgo ni bilo. Namiznik je bil čist in bel.

"Ne bilo bi slabo, Nastazijka, če bi pre-akrbel Praskoviča Pavlova dve steklenici piva. Pili bomo."

"Ta je pravi!" je dejala Nastazija in šla izvršit povelje.

Divje in srpo se je oziral Razkolnikov okrog sebe. Medtem je sedel Razumihin k nje-mu na divan in nerodno, kakor medved, objel z levico njegovo glavo, dastiravno bi se bil mogel tudi sam privzdigniti; z desnico mu je ponel žlico z juho do ust, prej pa jo je skrb-no opihal, da ga ne bi opekla. Toda juha je bila komaj še topla. Razkolnikov je željno pogoltnil prvo žlico juhe, potem drugo in tret-jo. Ko pa mu je podal nekoliko žlic, je Razu-mihin zdajci odnehal, rekoč, da se je treba o nadaljnem še posvetovati z Zosimovim.

Prišla je Nastazija z dvema steklenicama piva.

"Ali hočeš čaja?"

"Hočem."

"Le kmalu prinesi čaj, Nastazija; menim, da za čaj ni treba dovoljenja fakulte. Aha, tu je pivlo!" In prisedel je na svoj stol, pri-tegnil k sebi juho in govedino in začel jesti s tolikšno slastjo, kakor bi se bil že tri dni postil.

"Zdaj, dragi Rodja, bom vsak dan obedo-val pri vas," je zamrmral, kolikor so mu dopu-ščala z govedino natlačena usta, "in vse to je skrb tvoje prijazne gospodinje Pašenke, ki me spoštuje iz dna svoje duše. Jaz seveda se ne vsljujem a tudi ugovarjam ne. Aha, evo Nastazija a čajem; to vam je spretno dekle! Nastenka, ali hočeš piva?"

"Nortujete se!"

"Pa čaja?"

"Čaja pa, prosim."

"Nalij si ga. Čakaj, jaz sam ti nalijem. Sedi k mizi!"

Takoj se je pripravil in ji nalil; nato je nalil še drugo žličko, pustil svoje kosilo in pre-sedel zopet na divan. Kakor prej, je objel bolnika z levico, privzdignil ga in ga začel po žličkah napajati a čajem, pihaje na žličko, neprenehoma in a posebno skrbjo, kakor bi bilo to pihanje prvi in glavni pogoj prijateljevega ozdravljenja. Razkolnikov je molčal in se ni protivil, dasi je čutil a sebi dovolj moči, da bi vatal in sedel na divanu brez vsake druge opore; ne le da je imel roke toliko v oblasti, da bi bil lahko držal žličko ali čašico, temveč tudi hodil bi bil morebiti lahko. A z nekako čudno, skoro živalsko zvitostjo mu je prišlo naenkrat v glavo, da se pritaji in se napravi, akò bo treba, kakor še ne bi bil popolnoma pri zavesti, pri tem pa da bo poslušal in poizve-doval, kaj se godi okrog njega. Sicer pa ni mogel premagati svojega studa, in ko je za-uzil deset žlic čaja, je naenkrat odmaknil glavo in nejevoljno odrinil žličko ter se vr-gel zopet na blazino. Pod njegovo glavo so le-žale zdaj v resnici prave blazine — pernaté in a snažnimi prevlekami, kar je bil že opazil.

"Ko bi nam hotela Pašenka danes poslati malinovega soka, da mu napravimo pijačo," je rekel Razumihin, sedel na svoje mesto in se vnovič lotil juhe in piva.

"Kje pa naj vzame maline?" je vprašala Nastazija, ki je držala na iztegnjenih peterih prstih skledico in arebala čaj akosi košček sladkorja.

"Maline, draga moja, prodajajo v proda-jalncah. Vidiš, Rodja, odkar si izgubil pa-met, se je dogodilo maraika. Ko si jo tako grdo popihal od mene, ne da bi mi povedal svoje stanovanje, me je prišla naenkrat tak-šna jeza, da sem te sklenil poiskati in obglaviti. Takoj tisti dan sem šel na delo. Kod povzod sem hodil in povpraševal! To tvoje sedanje stanovanje sem bil pozabil; sicer pa ga tudi nikoli nisem pomnil, ker ga nisem poznal. Kar pa se tiče prejšnjega stanovanja, se spomi-njam samo, da je bilo pri Petrih oglih, v hiši Harlamova."

(Dolje počinjate)